

Remissyttrande

Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

PTK avger härmed remissvar på denna utredning.

PTK är en förhandlingsorganisation som samlar drygt 1 miljon medlemmar fördelade på 26 medlemsförbund. PTK tecknar kollektivavtal för tjänstemän inom privat sektor, framför allt inom områden som pension, försäkring och omställning. PTK har idag kollektivavtal, s.k. Beredskapsavtal, med bland annat Svenskt Näringsliv, som kompletterar den nuvarande Arbetsrättsliga beredskapslagen.

PTK:s utgångspunkt är att arbetsmarknadens parter kan och bör ta ansvar för de anpassningar som behöver göras för att tillgodose totalförsvarets behov under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden. De arbetsrättsliga beredskapsreglerna och den svenska arbetsmarknadsmodellen ska i så hög utsträckning som möjligt vara desamma som de regler som gäller i fredstid. Det finns samtidigt en förståelse för att viss specialreglering kan behövas med hänsyn till det svåra läge som råder vid höjd beredskap. Även när sådan reglering föreligger har arbetstagarorganisationerna en viktig uppgift att fylla.

PTK välkomnar därför särskilt utredningens förslag att upprätthålla möjligheterna att i kollektivavtal avvika från beredskapsbestämmelserna och PTK har för avsikt att omförhandla Beredskapsavtalen med utgångspunkt från den nu föreslagna lagstiftningen.

PTK anser att utredningen är väl genomförd och att dess förslag och bedömningar i huvudsak framstår som väl underbyggda. PTK välkomnar en tydligare arbetsrättslig beredskapslag och är positiv till att de delar av regelverket som idag finns i en bilaga nu tas in i lagtext.

PTK önskar dock framföra följande synpunkter på förslagen.

Uppmaning om upprättande av särskilda förhandlingsordningar

Utredningens förslag om att myndigheter med ansvar för totalförsvarsplaneringen bör uppmana arbetsmarknadens parter att överlägga om möjligheten att upprätta förhandlingsordningar som gör det möjligt att under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden lösa tvister genom förhandlingar på lokal nivå är enligt PTK:s uppfattning onödig.

PTK är en facklig arbetsmarknadspart som består av fackförbund som samverkar. Tillsammans arbetar vi för att privatanställda tjänstemän ska ha ett tryggt arbetsliv och en bra pension. Det gör vi genom att förhandla kollektivavtal och utbilda inom områdena pension, försäkring, omställning, inflytande och arbetsmiljö.

En överläggningsskyldighet föreligger redan parterna emellan. Om det finns ett särskilt behov av kollektivavtal avseende ordningen för tvistelösning, bör ansvariga myndigheters ansvar för detta begränsas till att uppmuntra parterna till överläggning i frågan.

PTK menar att parterna bäst kan bedöma vilken typ av förhandlingsordning som är mest ändamålsenlig vid en anpassning till krig, krigsfara och extraordinära förhållanden. En formulering om att myndigheter bör uppmuntra arbetsmarknadens parter att överlägga om möjligheten att upprätta ändamålsenliga förhandlingsordningar under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden skulle därför vara mer lämplig.

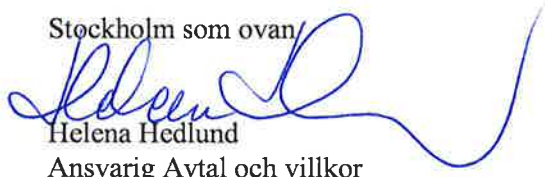
Anpassningar i förtroendemannalagen

De förtroendevaldas möjlighet att utöva sitt fackliga uppdrag är viktigt i händelse av krig, krigsfara och extraordinära förhållanden. En stabil facklig organisation är en viktig förutsättning för att lokala beredskapsavtal ska kunna träffas och de förtroendevalda har en viktig roll i att företräda medlemmarnas intressen vid anpassning av arbetsförhållanden och arbetsvillkor. Utredningens förslag till anpassningar av medbestämmandelagen innebär att ett större ansvar läggs på lokala parter att förhandla fram situationsanpassade lösningar och hantera tvister. Rätten till ledighet för att utföra det fackliga uppdraget är därför avgörande för att detta ska vara möjligt för den lokala arbetstagarorganisationen.

Skriftlighetskravet i MBL

PTK välkomnar utredningens förslag i denna del och föreslår att det, om möjligt, ges ett tidigare ikraftträdande än övriga lagändringar. Med tanke på kollektivavtalens vikt och att de i vissa fall undertecknas av en stor personkrets är det också lämpligt att det, som utredningen föreslår, krävs avancerad elektronisk underskrift för att formkravet ska vara uppfyllt.

Stockholm som ovan/

Helena Hedlund

Ansvarig Avtal och villkor